

PERFORMANSE SKLADIŠTA

U logističkim sistemima mnogo faktora utiče na potrebu njihovog stalnog unapređenja (preprojektovanja) i razvoja.

Pojednostavljeno posmatrano, skladište se u kompanijama koje nisu direktno vezane za struku, smatra po pravilu kao jednostavan proces.

Međutim, *skladište je najčešće poslednja karika do klijenta*, a ono samo mora da funkcioniše između zahteva koji najčešće nameću standardi *nivoa usluge*, sa jedne i *troškova*, sa druge strane. Greške koje se ovde naprave u suštini generišu *razliku između uspešnog i neuspešnog poslovanja*.

Sve to nameće neophodnost definisanja *skup(ov)a relevantnih izmeritelja* koji će ukazati na nivo performansi odgovarajućeg logističkog, u ovom slučaju skladišnog (pod)sistema.

Za ocenjivanje kvaliteta funkcionisanja skladišnog sistema i procesa u njemu, potrebno je definisati skup pokazatelja odnosno izmeritelja koji ih na adekvatan način opisuju. Kako je već navedeno, *oni mogu biti fokusirani na servis stepen (nivo usluge korisnika), troškove, ali i na fleksibilnost, tačnost u radu, bezbednost* i dr.

Ne ulazeći u ceo spektar ovakvih analiza, a imajući u vidu osnovnu strukturu skladišnog sistema i procesa u njima, relevantni pokazatelji mogu da se grupišu u okviru sledećih podsistema:

*prijema (ulaza),
predaje (izlaza),
eventualne prerade i
čuvanja roba.*

U okviru svakog od ovih podsistema, zavisno od uloge skladišta, vrste robe, primenjene koncepcije, može se sresti veliki dijapazon tehnoloških rešenja koja imaju neke povoljnosti i/ili nedostatke, a što obično u značajnoj meri može da utiče na vrednost pokazatelja.

Za navedene podsisteme skladišta, kao osnovni, mogu se primeniti sledeći izmeritelji:

Pri prijemu:

- **Vreme istovara transportno-manipulativnih jedinica**
- **Vreme zadržavanja sredstva spoljnog transporta (po vidovima/kategorijama/količini)**
- **Vreme od momenta istovara, otpreme do mesta odlaganja i do momenta uskladištenja na predviđenoj lokaciji**
- **Vreme kontrole po jedinici pretovara/prijema**
- **Angažovanje sredstva mehanizacije pretovara i radne snage po jedinici pretovara / uskladištenja**
- **Proizvodnost podsistema prijema (izraženo u po jedinici pretovara / uskladištenja u merodavnom vremenskom intervalu)**
- **Nivo oštećenja robe pri prijemu (broj oštećenja/ (po jedinici pretovara / uskladištenja))**

Pri čuvanju robe u skladišnoj zoni:

- **Površina pod teretom (u odnosu na raspoloživu površinu) / po tehnologijama skladištenja**
- **Zapremina sa teretom (u odnosu na raspoloživu zapreminu) / po tehnologijama skladištenja**
- **Površina saobraćajnica / učešće u ukupnoj površini skladišta**
- **Srednji nivo zaliha roba u merodavnom vremenu**
- **Vreme zadržavanja robe na zalihama**
- **Zakon raspodele/vremenske serije nivoa zaliha merodavnih roba u vremenu**
- **Nivo oštećenja/gubitaka zaliha u merodavnom intervalu vremena po robama**
- **Obim premeštanja zaliha (u skladišnim jedinicama u merodavnom intervalu po robama)**

Pri preradi

- **Vreme komisioniranja po narudžbin / jedinici pretovara / otpreme**
- **Angažovanje sredstava mehanizacije pretovara i radne snage po jedinici komisioniranja / jedinici otpreme**
- **Proizvodnost podsistema prerade (po jedinici komisioniranja u merodavnom vremenskom intervalu)**
- **Nivo oštećenja robe pri komisioniranju (broj oštećenja po narudžbini)**
- **Nivo pogrešno realizovanih narudžbina (linija/artikala/količine po narudžbini)**

Pri predaji

- **Vreme od momenta dobijanja narudžbine do ispostavljanja naloga skladišnom podsistemu**
- **Vreme zahvatanja skladišno-manipulativnih jedinica**
- **Vreme od momenta zahvatanja, otpreme do mesta utovara i do momenta utovara u predviđeno sredstvo transporta**
- **Angažovanje sredstava mehanizacije pretovara i radne snage po jedinici pretovara / uskladištenja**
- **Proizvodnost podsistema otpreme (izraženo u po jedinici pretovara / uskladištenja u merodavnom vremenskom intervalu)**
- **Nivo oštećenja robe pri otpremi (broj oštećenja/ (po jedinici pretovara / uskladištenja))**
- **Vreme zadržavanja sredstva spoljnog transporta (po vidovima/kategorijama/količini) pri otpremi iz skladišta**

Radi ilustracije, ovde se navode neke preporuke oko pokazatelja performansi, a koje su vezane za skladišne procese (ten Hompel)

Ključni indikatori performansi	Definicija	Ciljevi/problemi	Uticajne promenljive
Spremnost za otpremu	br realizovanih zahteva u radnom vremenu [kom] broj zahteva [kom]	Proces otpreme, zadovoljstvo klijenta	Rukovanje narudžbinama, kapacitet protoka
Stepen popunjenosti skladišta	broj zauzetih lokacija [kom] kapacitet skladišta [kom]	Iskorišćenje kapaciteta skladišta	Upravljanje zalihama
Kvantitativni nivo protoka	iskladištenja [kom/a] kapacitet skladišta [kom]	Dinamičnost skladištenja	Veličina jedinice otpreme (prema zahtevima naručioca)
bazirano na vrednosti	ukupni obrt Ø vrednost zaliha [\$]	Troškovi zaliha	Sistem naručivanja
troškovi / skladišnoj lokaciji	ukupni troškovi kapacitet skladišta [kom]	Izbor tehnologije skladištenja	Tehnologija skladišta
kvantitativni obuhvat zaliha	tekući slogovi [kom] obrt [kom/a]	Troškovi zaliha, dinamičnost procesa, nivo opsluge	Sistem naručivanja
bazirano na vrednosti	obrt skladišta [\$/a]	Troškovi zaliha, nivo opsluge	Sistem naručivanja
način komisioniranja/jedinici	prosečni put pri komisioniranju [m] / linija jedinici [kom]	Izbor tehnike komisioniranja	Kontrola procesa, principi komisioniranja, menadžment informacijama
gustina komisioniranja	broj linija [kom] prostor za zahvat[m ²]	prosečna vremena čekanja, performanse zahvatanja	Menadžment snabdevanja, tehnologije regala

Utvrđivanje izmeritelja

Reč je o, iako na prvi pogled lakom, ni malo jednostavnom problemu. Za razliku od poznatih izmeritelja, vezanih npr. za tehnička sredstva, tu postoje utvrđena pravila, čak i standardi. Kada se analizira neki automobil, uvek se prikazuje snaga motora, obrtni momenat, ubrzanje, max. brzina, put kočenja ....

Međutim, u logističkim (pod)sistemima reč je o jednovremenom uticaju niza faktora na realizaciju procesa, njihovoj većoj ili manjoj zavisnosti, prisustvu stohastike i dr., tako da je dobijanje relevantnih izmeritelja često skopčano sa angažovanjem značajnih resursa (ljudskim, materijalnim, vremenskim...).

Zato ***u ovim istraživanjima treba biti svestan da postoje određeni problemi, ali i da dobijeni rezultati mogu biti od značajne koristi.*** U nekim slučajevima, kada se potvrde koristi, analiza izmeritelja prerasta i u permanentni proces, često nazvan *monitoring*.

Prepreke (otežavajuće okolnosti) koje su prisutne kod merenja:

- Merenje je veoma težak posao
- Merenje često nije usaglašeno sa opštom strategijom kompanije
- Prisutno je mnogo konfliktnih izmeritelja
- Čest je otpor kod dobijanja podataka
- Sreće se neusaglašenost oko ključnih termina

Koristi od merenja:

- Podrška inicijativama za unapređenje
- Veoma bitno (vitalno) za uspeh
- Omogućava kompanijama da prate njihove performanse
- Prikazuje šta je neophodno da se uradi
- Pomaže kompanijama da odrede kako da ostanu konkurentne
- Može da unapredi kulturu kompanije
- Pomaže da se definiše vrednost klijenta (kupca)
- Kontrola skladišnih procesa

